

KRIMINALOMSORGEN

Samfunnsstraffen i Norge

Straffegjennomføring i lokalsamfunnet

Faget i fokus

5. juni 2014

Erlend Sand Bruer

1 179 545 timer samfunnsnyttig tjeneste utført ved **5185** ulike organisasjoner i samfunnsstraff-saker i perioden 2003-2013.

Oslo friomsorgskontor

Hvordan kan det å utføre samfunnsnyttig
tjeneste hjelpe domfelte til å leve et liv uten
kriminalitet?

2231 samfunnsstraff-saker iverksatt i 2013.
Narkotika, vold, bedrageri og tyverier
største kategorier.

Gjennomsnittlig domslengde for
samfunnsstraff iverksatt de siste to årene er
88 timer, median **50** timer

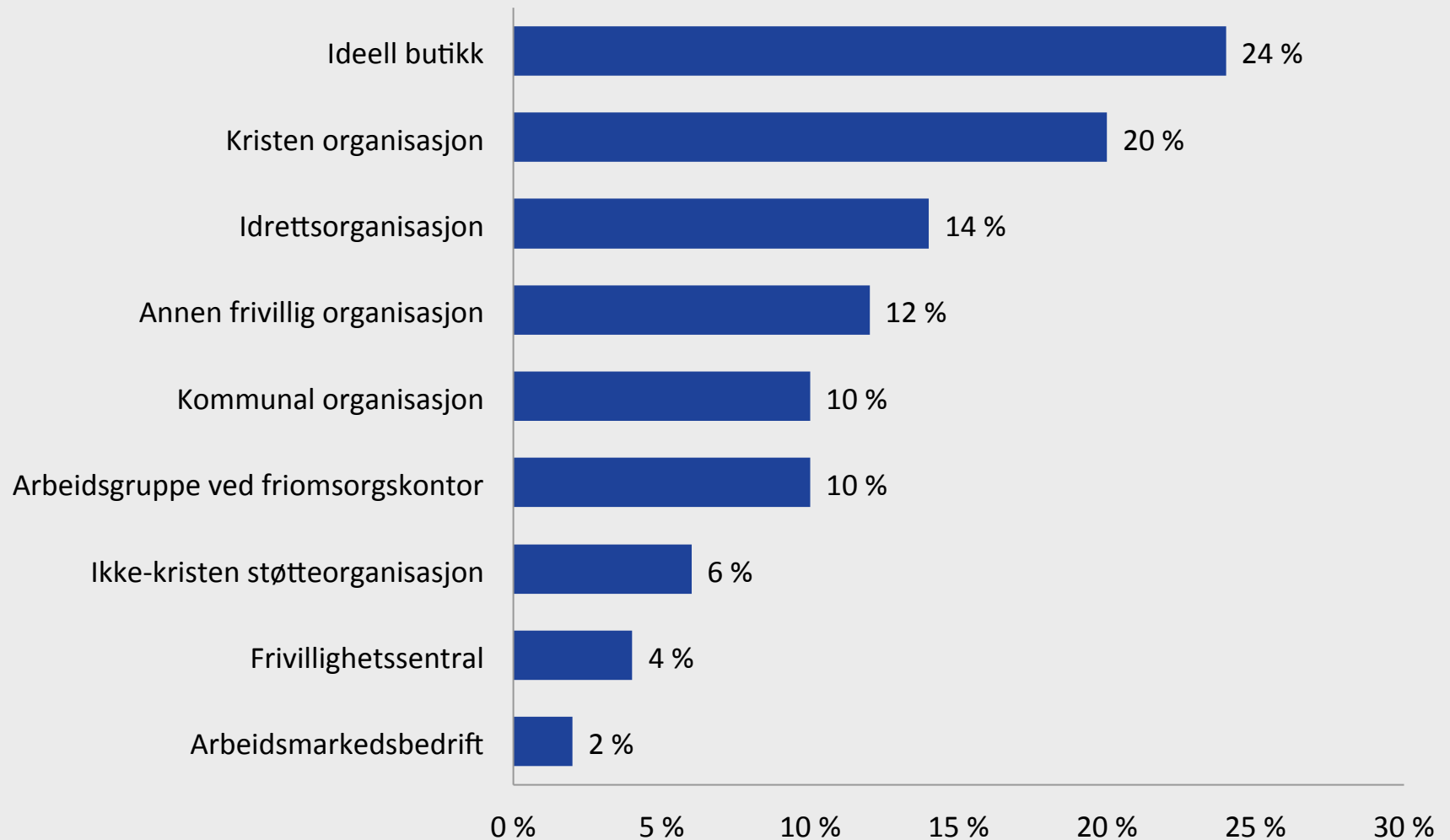
Samfunnsnyttig tjeneste er del av
samfunnsstraffen til **90 %** av domfelte.

Utgjør **65 %** av gjennomførte timer
samfunnsstraff siden 2003.

Hvem er oppdragsgiverne?

De fleste friomsorgskontorene samarbeider med:

- Arbeidsavklaringsbedrifter
- Idrettsforeninger/idrettshaller
- Kommunale etater
- Ideelt drevne butikker
- Kirker/moskeer
- Frivilligsentraler

Fordeling av type organisasjoner blant de tre mest brukte oppdragsgivere for samfunnsnyttig tjeneste ved alle kontorer.

Hvorfor kan samfunnsnyttig tjeneste være nyttig?

«Man får nye relasjoner, mestringsopplevelse, kan prøve noe nytt, kan komme inn i et nytt nettverk som er mer positivt. Vi har vært så heldige i enkelte saker at vi har hatt dem på samfunnsnyttig tjeneste og de har gått ut etter oss og fått arbeid hos en oppdragsgiver.»

- Nordland friomsorgskontor

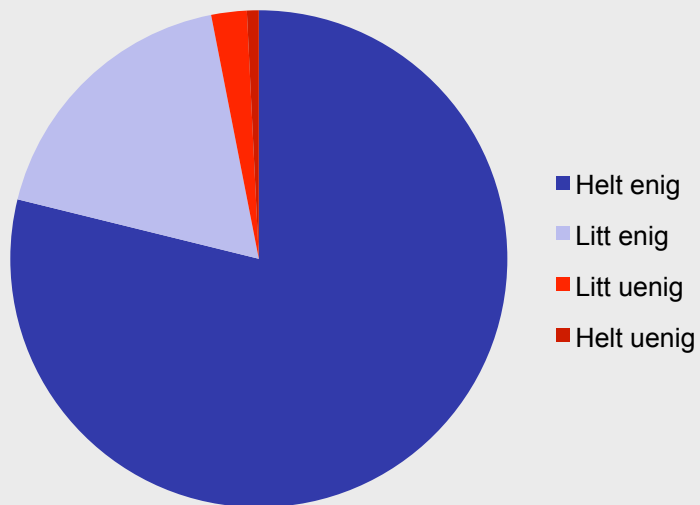
*«Man får nye **relasjoner, mestringsopplevelse,** kan prøve noe nytt, kan komme inn i et nytt **nettverk** som er mer **positivt**. Vi har vært så heldige i enkelte saker at vi har hatt dem på samfunnsnyttig tjeneste og de har gått ut etter oss og fått **arbeid** hos en oppdragsgiver.»*
- Nordland friomsorgskontor

I tillegg fremhevet mange det å **gjøre opp for seg.**

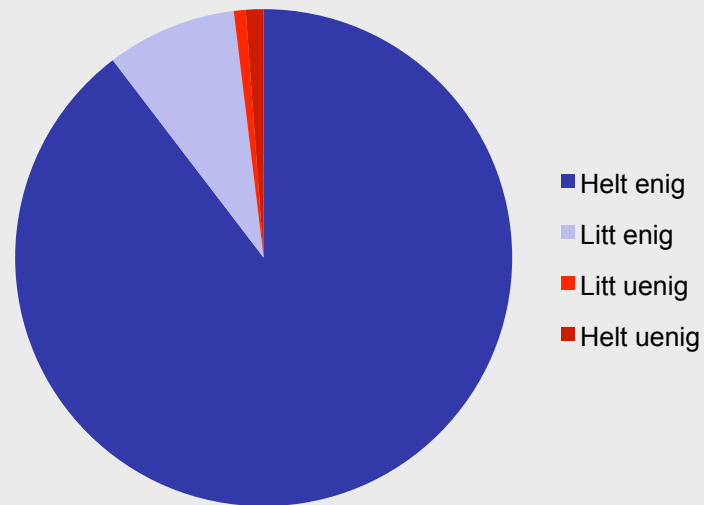
Positive relasjoner

En positiv relasjon kan være et godt **forbilde** for den domfelte. Det kan også være et **trygt** sosialt **bånd**. Ikke minst kan den være en kilde til **bekreftelse** og **selvtillit**.

Jeg har hatt gode samtaler med folk

Jeg har blitt respektert

Domfeltes kommentarer om relasjon

«Bare positivt. Jeg opplever at oppdragsgiver ønsker meg og føler meg godt likt.»

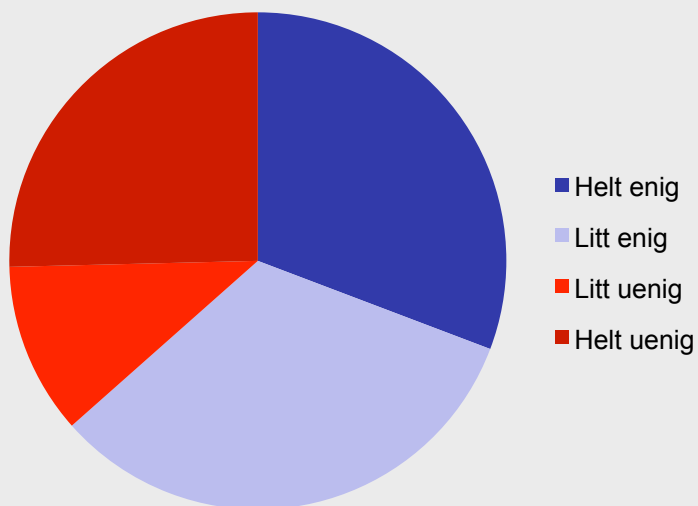
«Veldig bra at jeg har blitt respektert. Ble behandlet som en som jobber der. Fin plass å være.»

Positivt nettverk

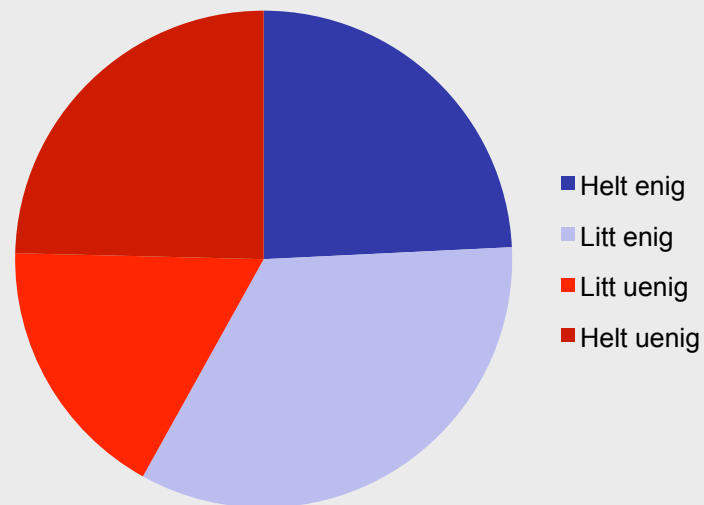
Et positivt nettverk kan være en kilde til **positiv identitet** – «jeg er en av disse menneskene».

Det er også viktig for å kunne ha en **meningsfylt fritid**.

Jeg ønsker å ha kontakt med noen av oppdragsgiverene etter fullført straff

Jeg har fått nye venner

Domfeltes kommentarer om nettverk

«Blitt tatt svært godt i mot hos [forening] og ser for meg en framtid i foreningen!»

«Det er blide og hyggelige kolleger som gir meg motivasjon.»

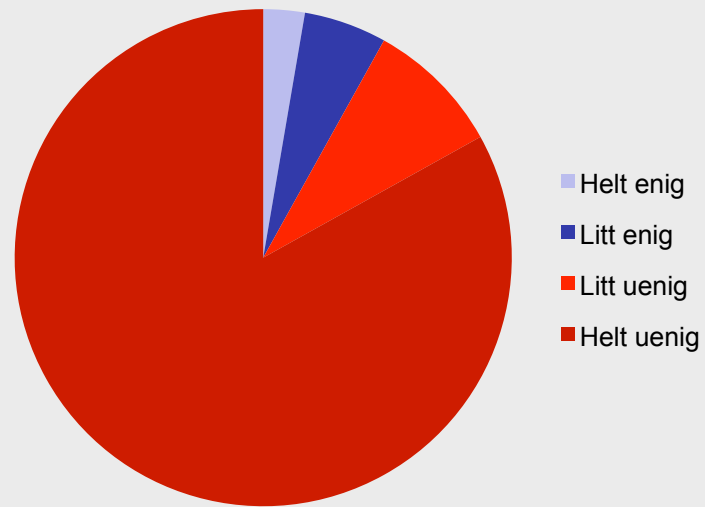
«Positive og gav gode tilbakemeldinger, Muligheter til å være med videre.»

Mestring

Kan være så enkelt som opplevelsen av å **få til noe**, å få gode tilbakemeldinger om arbeidet.

Henger sammen med å føle at man har krefter til å møte utfordringer og følelsen av **kontroll** over eget liv.

Jeg har hatt dårlige opplevelser

Domfeltes kommentarer om mestring

«Positivt med mosjon før og etter dugnad for [forening], da vi måtte gå 3 km hver vei. Godt å jobbe ute.»

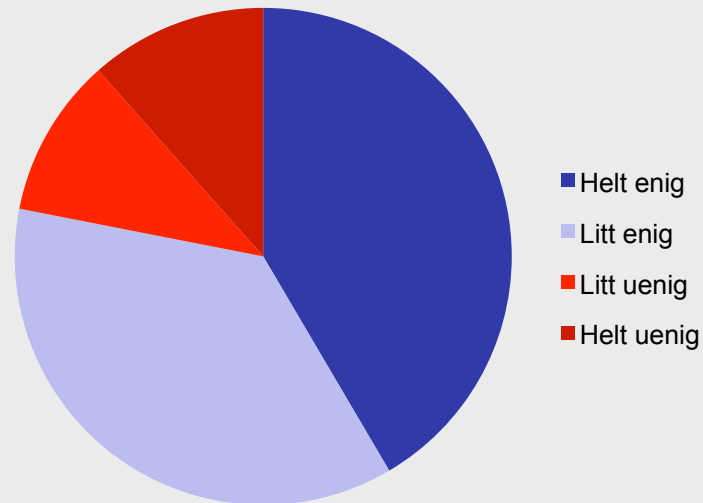
«Likar arbeidsoppgåvene. Ok sjefar i bedrifta.»

«Kjempemotivator for arbeidslyst, møte mennesker utenfor rusmiljøet, å bli godtatt for den jeg er, komme ut av destruktive rutiner ved å jobbe, får vist flere sider med meg selv.»

Arbeidstrening

Å få **konkret opplæring** i relevante ferdigheter som kan hjelpe til med å få arbeid. Opplevelsen av «**normalitet**», å være på en arbeidsplass sammen med andre.

Jeg har fått erfaring som kan være relevant i arbeidslivet

Domfeltes kommentarer om arbeidstrening

«Opplever det som positivt å komme i rutine med å gå på jobb. Har fortsatt å jobbe på stedet etter gjennomført samfunnsnyttig tjeneste»

«Imøtekommende mennesker, ga meg et nytt innblikk i hvor hardt og mye arbeid en vaktmestertjeneste kan bestå av.»

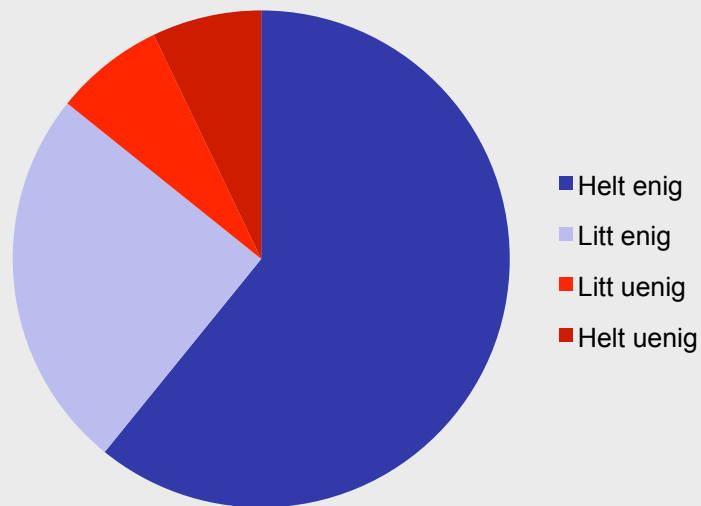
«Ganske gode arbeidsforhold og en god kommunikasjon mellom arbeidsgiver og ansatte. godt strukturert og god arbeidsmiljø.»

Gjøre opp for seg

Se **positive resultater** av eget **arbeid**, oppleve en sammenheng mellom lovbruddet og den samfunnsnyttige tjenesten.

Henger sammen med det å «**rehabiliteres**».
Opplevelsen av å ikke (lenger) bli **stigmatisert** som domfelt.

Samfunnsstraffen har hjulpet meg til å gjøre opp for meg

Domfeltes kommentarer om å gjøre opp

«Veldig hyggelige og forståelsesfulle mennesker som ikke fordømte meg på noen som helst måte»

«Har blitt respektert og sett på som likeverdig»

«Imøtekommende, ikke dømmende, inkluderende»

Når hjelper samfunnsnyttig tjeneste ikke?

De fleste domfelte vurderte oppdragsgiverne positivt, men ikke alle.

Vil trekke frem noen sitater fra domfelte som ikke var fornøyd.

Negative kommentarer

«Bra oppdragsgiver, men litt lite oppfølging. Lett å snike seg unna da det er mange folk der på arrangementer.»

«Negativt å være sammen med aktive rusmisbrukere i en endringsprosess der du har kommet så langt at rusen er tatt helt bort.»

«Jeg likte ikke meg på [oppdragsgiver] fordi jeg hadde noe problemer å forstå de oppgavene jeg fikk.»

«Surebøtter»

Konklusjon

Samfunnsnyttig tjeneste kan bidra i en endringsprosess blant annet ved å gi domfelte mulighet til positive relasjoner, positivt nettverk, mestringsopplevelse, arbeidstrening og muligheten til å gjøre opp for seg.

Kriminalomsorgen bør se etter disse prosessene, og gi dem næring der hvor de finnes. Man bør også se etter det motsatte – for eksempel dårlige relasjoner og tapsopplevelser.

«Hva nytter i Norge»

Et prosjekt finansiert av KDI og Oslo friomsorgskontor, har pågått i fire prosjektperioder siden 2012. «Samfunnsstraffen i Norge» er andre rapport.

Ambisjon: kunnskapsbasert friomsorg